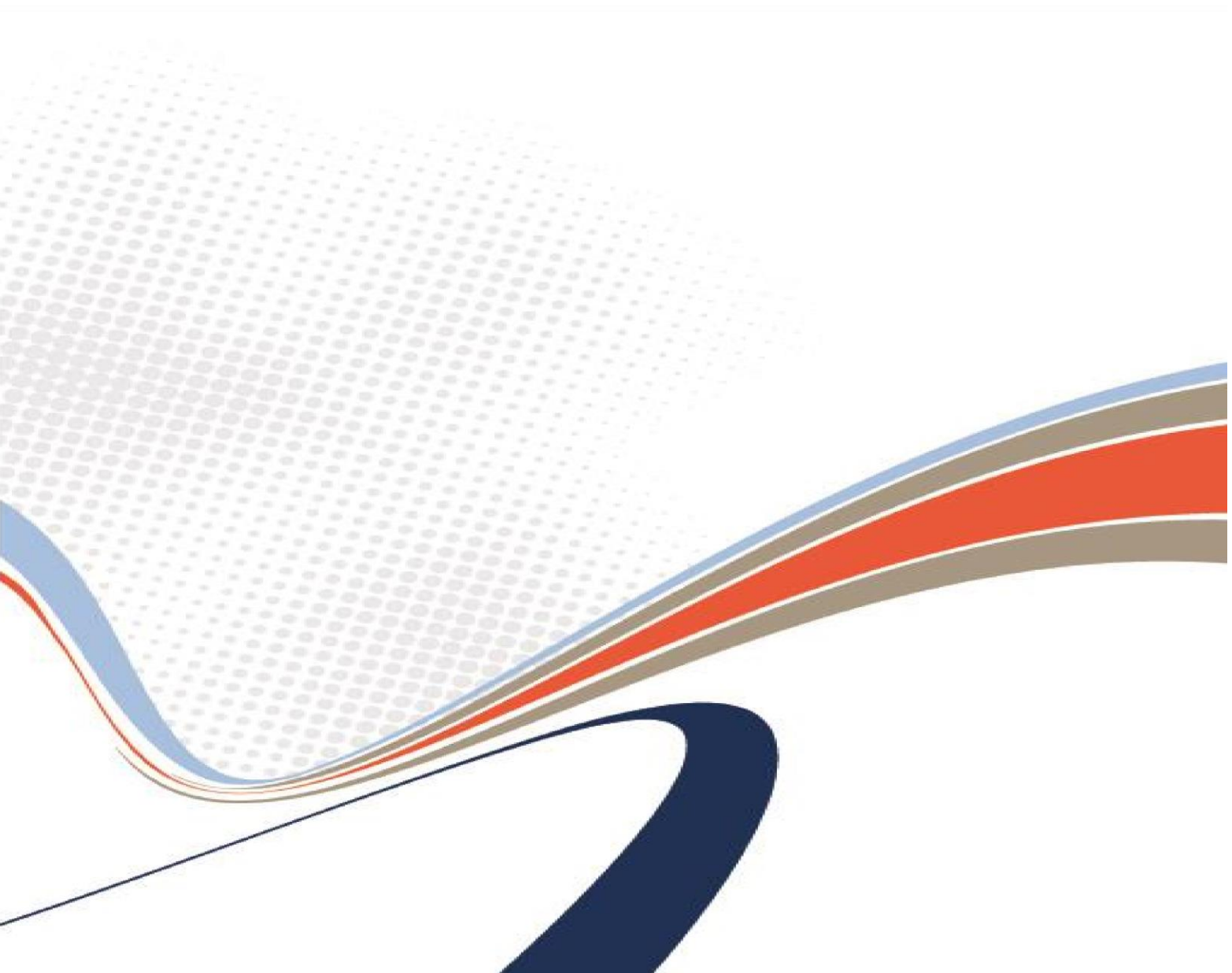

Rapport for tilskudd til Inkludering i idrettslag

2020

Til:
Kulturdepartementet

Deres referanse: 19/5677-3
Dato: 19. februar 2021

Rapport for Inkludering i idrettslag 2020

Det vises til brev om tilskudd fra Kulturdepartementet (KUD) til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) datert 23. januar 2020. NIF ble tildelt 20 mill. kroner til ordningen Inkludering i idrettslag for 2020 av overskuddet i Norsk Tipping AS til idrettsformål.

NIF takker for tildelingen.

Mål og målgruppe i ordningen

Flere av de største byene i landet står overfor spesielle utfordringer knyttet til å rekruttere barn og ungdom til idrettslagene. Det overordnede målet med tilskuddsordningen er å inkludere nye grupper inn i lagenes ordinære aktivitetstilbud, gjennom å motvirke økonomiske og kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrettsaktivitet.

Målgruppen er barn og ungdom som står overfor økonomiske og/eller kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrett. Tilskuddet skal benyttes til tiltak rettet mot barn og ungdom (6-19 år) med innvandrerbakgrunn – med særlig vekt på jenter, og mot barn og ungdom fra familier med lav betalingssevne.

Regnskap for 2020 og overføring av midler til 2021

NIF har kanalisert tildelte midler videre til idrettsråd og idrettskretser (de regionale forvaltningsenhetene) i de omsøkte byene/byområdene. NIF tildelte disse 20 280 000 kroner, inkludert overførte midler fra 2019. Se vedlagte regnskap og revisorberetning for NIF sentralt for 2020, og sammenstillingen av regnskapet for alle forvaltningsenhetene.

I sammenstillingen for alle forvaltningsenhetene fremgår blant annet forvaltningsenhetenes tildeling til de lokale idrettslagene og midler til egne tiltak. Eventuelle ubrukte midler som forvaltningsenhetene ikke har benyttet over 500 kroner må betales tilbake i sin helhet til NIF. Ubrukte midler i idrettslagene, håndteres av idrettsrådene/ idrettskretsene. Grunnet koronasituasjonen er det om lag 1,5 millioner i ubenyttede midler i idrettslagene som enten overføres til idrettslaget til 2021, eller som forvaltningsenhetene lyser ut igjen for alle idrettslagene i 2021. Drammen idrettsråd har 100 000 kroner i ubenyttede midler for 2020 grunnet et avlyst seminar som følge av korona. Disse har NIF mottatt og vil fordele i tildelingen for 2021.

NIF har benyttet kun 21 250 kroner til kompetansesamlinger for forvaltningsenhetene, grunnet koronasituasjonen, samt 12 500 kroner til revisor.

Regnskapet for NIF sentralt viser ubrukte midler på 163 837 kroner. Dette ble søkt overført til 2021 i søknad fra NIF til KUD datert 30. oktober 2020. (Regnskapet var ikke klart da søknaden ble sendt, så beløpet som NIF søkte overført var ca. 230 000 kroner.) 100 000 kroner av disse vil inngå i tildelingen for 2021 til forvaltningsenhetene. Resterende ubrukte midler er søkt om i egen søknad for å benytte til å lage et e-kurs om inkludering.

Om rapporteringen

NIF har videreutviklet rapporteringsprosessen i 2020. NIF har sendt ut en undersøkelse gjennom portalen Analyzer direkte til idrettslagene i ordningen. De har besvart en rekke spørsmål som blant annet omfatter type idrettstilbud de har gjennomført, antall deltakere de har nådd, hvilke virkemidler de har gjennomført og hvilke virkemidler som de mener fungerer. Idrettslagene har rapportert på antall deltakere uavhengig av deltakernes bakgrunn og betalingsevne. På hvilke virkemidler som fungerer, har de derimot svart med tanke på målgruppene. Idrettslag som har mottatt under 25 000 kroner har besvart en kortere del enn de som har mottatt over 25 000 kroner. NIF har mottatt direkte rapporter fra 310 idrettslag. Idrettslag som ikke besvarte undersøkelsen ved rapportfrist og etter purring, rapporterer på egen måte direkte til idrettsrådene/idrettskretsene.

NIF har sammenstilt de kvantitative svarene fra idrettslagene.

Videre har NIF sendt ut en digital undersøkelse til alle idrettsråd og idrettskretser i ordningen. De har sammenstilt de kvalitative svarene fra idrettslagene, samt svart på spørsmål om blant annet egne tiltak og om hvordan ordningen fungerer.

Rapportmalene har blitt noe forenklet og rapporteringsrutinene har satt seg bedre, så prosessen har gått lettere sammenliknet med tidligere. Det er fortsatt utfordrende å få alle idrettslag til å rapportere. En rapportgruppe er satt ned våren 2021, for å gå gjennom prosessen og spørsmålene som er rettet til idrettslag og idrettsrådene/idrettskretsene. NIF vil ha dialog med KUD i denne prosessen. Det er utfordrende å finne et nivå som er tilpasset lokale variasjoner, som ikke gjør det for vanskelig/omfattende for idrettslagene, samtidig som vi skal få inn svar som svarer opp KUDs rapporteringskrav og organisasjonens ønske om å utvikle ordningen.

Dersom KUD har interesse av å se rådataene eller rapportmalene, kan dette ettersendes på etterspørsel.

NIFs oppfølgingsarbeid av ordningen

NIF ivaretar ordningen under virksomhetsområdet Breddeidrett. NIF har hatt en enda tettere dialog med forvaltningsenhetene i 2020 enn tidligere år.

Koronasituasjonen har gjort at begge de fysiske seminarne har blitt avlyst. Til gjengjeld har det vært holdt mange korte og lengre møter digitalt. I tillegg til

kommunikasjon på epost og telefon. Idrettsråd og idrettskretser rapporterer at de i stor grad er fornøyd med oppfølgingen fra NIF.

På de digitale møteplassene har temaene vært koronasituasjonen og påvirkningen det har hatt for forvaltningen av midler, avlysning/forskyvning av tiltak og gjennomføring av alternative tiltak. I tillegg har evalueringsrapporten levert av Ideas2evidence blitt gjennomgått og diskutert i flere omganger. Temaer i den forbindelse har vært organisering av ordningen, størrelsen på administrasjon, styring av midlene, rapportering og kriterier for måloppnåelse. I tillegg har NIF gitt informasjon om inkluderingsarbeid for øvrig, som idrettens aktivitetskonto, fritidskortet og samarbeid med andre organisasjoner.

I tillegg til digitale møter gjennomførte NIF for første gang et felles, nasjonalt webinar for alle idrettslag og forvaltningsenheter i ordningen i november 2020. KUD deltok også lyttende til webinaret. Webinaret ble godt tatt imot og NIF vil vurdere å gjennomføre tilsvarende i 2021 også.

I tillegg har NIF organisert flere digitale møter med idrettsråd/idrettskrets som har tiltaket Aktivitetsguide. Deltakerne har utvekslet erfaringer, delt materiell og arbeidet ut en felles logo.

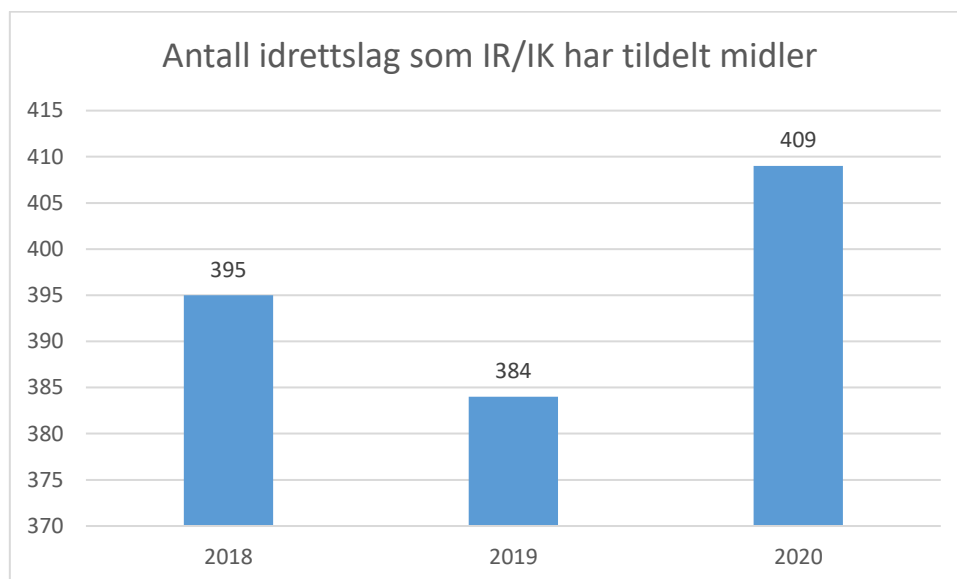
NIF har minnet om «ALLEMED»- verktøyet, brosjyrene «Bli med», og har oppdatert forvaltningsenhetene om nyttige nettsider, informasjon fra andre organisasjoner, rapporter og høringer.

Idrettsrådene/idrettskretsene har uttrykt behov for kompetanseheving og holdningsendring i idrettslagene om inkludering. NIF har dermed satt ned en arbeidsgruppe bestående av 4 idrettsråd/idrettskretser for å produsere et e-læringskurs om inkludering. Arbeidet startet høsten 2020 og vil fortsette våren 2021.

Videre følger en oversikt over bruken av midlene og vurdering av måloppnåelse i ordningen.

Gjennomførte idrettstilbud/tiltak

Idrettsrådene/idrettskretsene har tildelt midler til 409 idrettslag (en økning fra 384 i 2019).

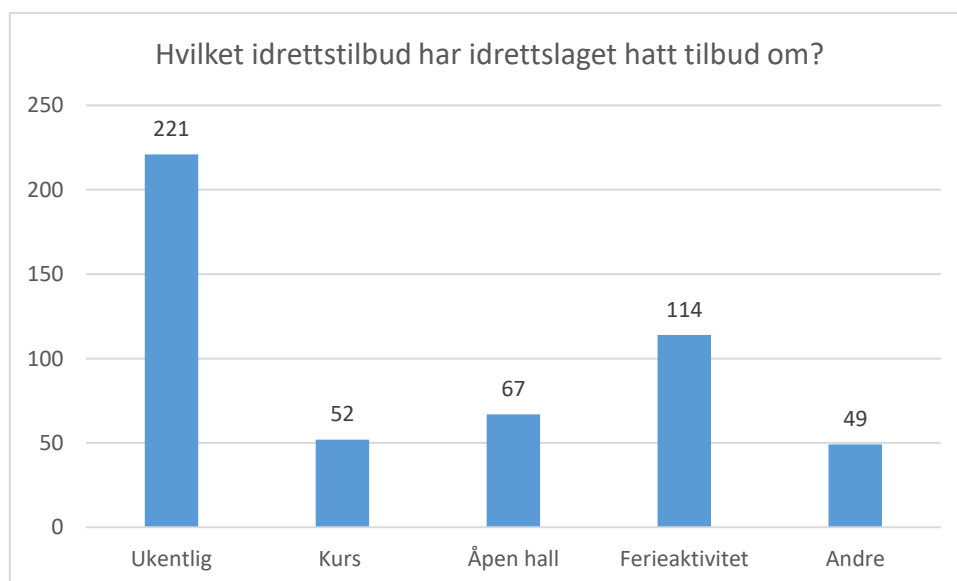

Figur 1 viser antall idrettslag som har fått tildelt midler og gjennomført sine tiltak de siste årene. Rapporteringsgrunnlaget er noe forskjellig år for år.

Om lag 40 prosent av idrettslagene har mottatt under 25 000 kroner.

Idrettslagene har fått tildelt midler til å gjennomføre 673 tiltak/idrettstilbud (en økning fra 638 idrettstilbud i 2019).

Ytterligere 32 tiltak/idrettstilbud fikk tildelt midler, men har ikke blitt gjennomført grunnet koronasituasjonen. De har følgelig ikke rapportert for 2020.

Figur 2 viser antallet av ulike type idrettstilbud som idrettslagene har gjennomført i 2020. Oversikten er basert på de 310 idrettslagene som har rapportert direkte til NIF. Totalt har disse idrettslagene gjennomført 503 tiltak.

De fleste idrettstilbudene som gjennomføres er ukentlige tilbud, noe som er en ønsket prioritering. Deretter er ferieaktivitet/arrangement og åpen hall mye gjennomført.

Idrettslagene har tilbudt en mengde ulike idretter og aktiviteter. Den desidert hyppigst nevnte idretten er fotball. Andre idretter er allidrett, kampsport, håndball, svømming, basketball, turn, innebandy, dans, skøyter og klatring.

Totalt har idrettslagene aktivisert over 60 000 unike deltakere gjennom alle idrettstilbudene som er gitt i løpet av 2020. Vedlagt denne rapporten er det detaljerte tabeller over antall deltakere på de ulike idrettstilbudene. I tillegg har idrettsrådene tiltak som har vært godt besøkt. Se neste avsnitt.

Tiltak i regi av idrettsråd og idrettskretser

Syv av 14 idrettsråd/idrettskretser har gjennomført egne aktivitetstiltak som åpen hall og ferietilbud i samarbeid med enten idrettslag eller andre organisasjoner med over 4000 deltakere.

I tillegg har tre idrettsråd/idrettskrets tildelt 1,2 millioner til over 60 idrettslag til behovsrettet økonomisk støtte til over 900 enkeltpersoner via idrettslagene eller via kommuner. (Disse idrettslagene har ikke besvart rapportundersøkelsen, men har blitt fulgt opp på annen måte.) Denne støtten har bidratt til at disse barna har kunnet deltatt i regelmessig aktivitet på lik linje med andre barn.

Flere av idrettsrådene i ordningen organiserer tiltaket Aktivitetsguide, eller støtter idrettslagsoppnevnte treningskontakter. Disse følge- og informasjonsordningene har fått flere hundre barn og ungdom inn i organisert aktivitet i regi av idrettslag i løpet av 2020. 45 prosent av idrettslagene som har mottatt 25 000 kroner eller mer oppgir at de har benyttet aktivitetsguider, miljøkontakter eller liknende for å følge opp målgruppene. Idrettsrådene har gjennomført kursing og oppfølging av treningskontaktene/aktivitetsguidene. Ingen av idrettsrådene som organiserer Aktivitetsguide har benyttet KUD-midler til tiltaket.

Tre av idrettsrådene har rapportert om Aktivitetsguide for 2020, og de har til sammen fått 450 nye barn og unge over i organisert aktivitet. Og det til tross for utfordringer med korona.

Flere idrettsråd og idrettskretser mottar midler fra sine kommuner og fylkeskommuner, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Intregrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) eller andre. Disse midlene brukes enten til å forsterke Inkludering i idrettslagsarbeidet eller til annet inkluderingsarbeid. Dette kan være tildeling til idrettslag, klubbesek, aktivitetsguide, utstyrsstøtte og konferanser. Midlene har også vært brukt til å dekke stillinger til inkluderingsansvarlige i om lag

halvparten av idrettsrådene, som har kommet ordningen Inkludering i idrettslag til gode.

Idrettsrådene/ idrettskretsene har samarbeid, møter med og driver oppsøkende virksomhet blant annet mot ulike kommunale etater, NAV, skoler, helsesykepleiere, mottaksskoler, folkehelsekoordinatorer, utekontakter, flyktningetjenesten, voksenopplæring, andre frivillige organisasjoner, innvandreråd, IMDi og utlånsentraler for å informere om tilbud i idrettslagene. Det handler i stor grad om å informere om idretten og sluse den enkelte i målgruppene inn i idrettslagsaktiviteter.

Idrettsrådet i Bergen støtter prosjektet Lekser, idrett og mat (LIM), et samarbeidsprosjekt som koordineres av Sportsklubben Trane og Slettebakken skole. Skolen er i et område med mange flerspråklige og skårer dårlig på levekårsundersøkelser. Alle elever på mellomtrinnet får tilbud om å være med på dette tiltaket som er etter skoletid fire dager i uken, hvor de kan være med på idretter som klatring, turn, håndball og tennis. Utstyr til utlån står klart i hallene. Tilbudet er godt benyttet av jenter med minoritetsbakgrunn, og flere foreldre bidrar som frivillig og får nyttig arbeidstrening. LIM blir sett på som et meget vellykket inkluderingsprosjekt.

Idrettsrådet i Trondheim har sammen med Trøndelag idrettskrets og Kulturenheten i Trondheim kommune lagt til rette for en rekke aktiviteter sommeren 2020. Alle aktivitetene var samlet i en nettportal. Portalen var et viktig verktøy for aktivitetsguidene i deres informasjonsarbeid ut mot målgruppene. I løpet av sommeren fikk barn og unge prøve seg i forskjellige idretter over lengre tid, slik at de ble godt kjent med mange av fritidsaktivitetene i nærmiljøet. Deltakelsen har vært et springbrett over i de ulike idrettslagene.

Oslo idrettskrets har merket effekt av tiltaket Aktivitetsguide og synergien med Inkludering i idrettslag. Aktivitetsguide har ført til at flere fra målgruppen er inkludert i idrettslag. Idrettskretsen får hjelp av NAV, bydelstjenester, skoler, BUA, frivilligsentraler med flere i markedsføringen av tiltaket. De sender inn søknad på vegne av familier som har behov for en guide. Idrettskretsen har samtidig fått fram ordningen Inkludering i idrettslag overfor instansene.

Alle idrettsrådene/ idrettskretsene har fulgt opp idrettslagene gjennom enten besøk, telefon- og epostkontakt eller via sosiale medier. Fem av dem har organisert seminar for involverte idrettslag for å skape et fellesskap, utveksle erfaringer og gi faglig påfyll. To idrettsråd måtte avlyse sine seminarer grunnet korona. 76 prosent av idrettslagene som har mottatt 25 000 kroner eller mer oppgir at de har deltatt på slike seminarer.

Effekt av koronasituasjonen

Inkluderingsarbeidet har i 2020 vært preget av koronasituasjonen. Som tidligere nevnt har idrettslag måtte avlyse 32 tiltak/idrettstilbud av sine tilbud. Og flere har enten blitt redusert, tilpasset situasjonen eller forskjøvet.

Idrettsrådene/idrettskretsene rapporterer om at konsekvensene av korona har vært varierende, men hovedsakelig negativ påvirkning. Mange idrettslag har hatt et

utfordrende år, som har krevd ekstra ressurser til å kunne gjennomføre tiltakene for å opprettholde smittevern. Flere har i perioder måttet avlyse aktivitet, hatt færre aktiviteter eller gjennomført med færre deltakere enn normalt. Mange har imidlertid klart å tilpasse seg situasjonen og fått gjennomført aktivitet på annen måte enn først planlagt. Kommunikasjonen med idrettslagene har funnet nye former gjennom digitale møteplasser.

NIF har hatt god dialog med forvaltningsenhetene i løpet av året, og har formidlet at det er forståelse for at tiltak kan bli avlyst, tilpasset eller forskjøvet. Idrettslagene har ikke kunnet benytte midlene til andre formål enn til inkluderingsformål. Forvaltningsenhetene håndterer de aktuelle idrettslagenes ubrukte midler.

Begrensning på 10 prosent til administrasjon

KUD satte en begrensning fra 2019 om at maks 10 prosent av Inkluderingsmidlene kunne brukes til administrasjon i forvaltningsenhetene. Dette skapte reaksjoner fra flere av idrettsrådene, og har vært oppe som tema ved flere anledninger, også i 2020. NIF har spurt forvaltningsenhetene om dette også i rapporteringen for 2020.

Alle idrettsrådene/idrettskretsene har holdt seg innenfor «10 prosenten» i 2020, men det får konsekvenser for oppfølgingen av idrettslagene og for arbeidet med å få med flere idrettslag til å søke om midler i ordningen.

Ni av 14 idrettsråd/idrettskretser påpeker at midlene fra KUD ikke er tilstrekkelig for å administrere ordningen. De er prisgitt kommunal eller annen støtte til dette. Ett av idrettsrådene har en betegnende kommentar for situasjonen: *I 2020 har vi klart å forvalte midlene fra KUD med at bare 10 prosent av midlene har blitt satt av til administrasjon, men det har vært mulig fordi vi har fått midler fra andre instanser. I tillegg har vi ikke hatt muligheten til å gjennomføre så mange planlagte møter med idrettslagene som mottar midler fra oss. Tiden vi bruker på inkludering i idrettslag er langt over det beløpet vi har tatt fra KUD-midlene.*

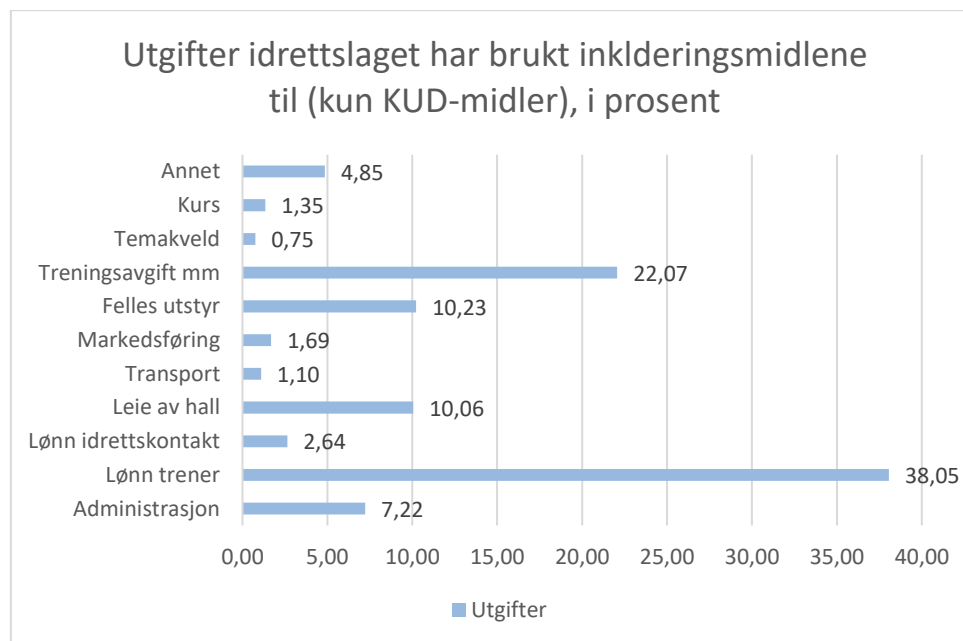
Inkludering i idrettslagsarbeidet er mer omfattende enn å lyse ut midler, behandle søknader og tildele midler. Det må også omfattende oppsøkende- og oppfølgingsarbeid til, både overfor målgruppen direkte, idrettslag og samarbeidsaktører. I tillegg bør idrettsrådene/idrettskretsene delta på møteplasser og arrangere møteplasser med relevante aktører. Å iverksette inkluderingstiltak krever tid til planlegging, oppfølging og evaluering.

Som skissert i søknaden fra NIF til KUD for 2021, og sitert fra evalueringsrapporten av Ideas2evidence, anbefaler NIF løsning 2 eller 3, fortrinnsvis 3. 3: La idrettsrådene selv finne riktig balanse innenfor betingelsen om at «tilskudd skal gis til tiltak i regi av idrettslag». 2: Beholde bestemmelsen, men uten å medberegne aktivitetsguide.

NIF setter pris på dialogen som har være mellom NIF og KUD om dette, og ser fram til videre dialog.

Hva idrettslagene har benyttet midlene til

Idrettslagene har benyttet midlene til blant annet lønn til trener, til å dekke utgifter til enkeltpersoner (treningsavgift mm.), til utstyr og til leie av hall.

Figur 3 viser i prosent hva idrettslagene har benyttet inkluderingspengene på, kun KUD-midlene. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 310 idrettslag har svart.

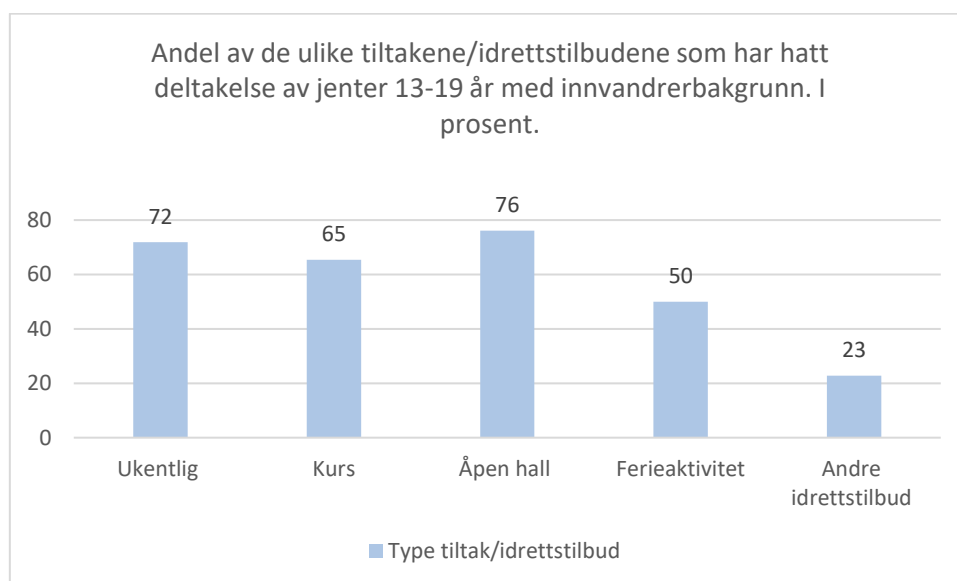
Til informasjon har 12 prosent av idrettslagene inntekter fra kommunen eller andre kilder på over 3 millioner som brukes til deres inkluderingstiltak.

Oslo idrettskrets (OIK) oppgir at mye av pengene går til instruksjon, men i mange av idrettslagene blir ikke dette utbetalt til instruktørene personlig. Mange medlemmer jobber dugnad for idrettslaget på inkluderingstiltakene og OIK betaler da idrettslaget for de timene medlemmene jobber. I noen idrettslag får for eksempel juniorlaget anledning til å jobbe inn sin egen kontingent (dersom det er mange på laget som ikke kan betale). OIK mener dette er en god løsning. OIK gir ikke underliggende idrettslag anledning til å benytte inkluderingsmidlene til å dekke treningsavgift til enkeltmedlemmer (midlene strekker ikke til). I motsetning til de andre forvaltningsenhetene.

Tiltak rettet mot jenter med innvandrerbakgrunn og økonomiske støttetiltak

Jenter

Jenter med innvandrerbakgrunn mellom 13 og 19 år har deltatt i 326 av de 503 tiltakene/idrettstilbudene som idrettslagene har organisert, altså i 62 prosent av tiltakene.

Figur 4 viser andelen av hvert tiltak/idrettstilbud som hadde jenter med innvandrerbakgrunn 13-19 år som deltakere i sine idrettstilbud. Totalt 326 av 503 tiltak. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 310 idrettslag har svart.

I de ukentlige aktivitetene til idrettslagene hadde 158 av 220 deltakelse av jenter med innvandrerbakgrunn 13-19 år. Av ferieaktivitet hadde 57 av 114 deltakelse av denne gruppen. Åpen hall hadde 51 av 118 deltakelse, mens kurs hadde deltakelse av denne gruppen i 34 av 86 tiltak.

Dette viser at forvaltningsenhetene har prioritert søknader som omhandler ungdomsjenter med innvandrerbakgrunn. NIF vurderer disse resultatene som gode.

Som vist nedenfor er ungdomsjenter med innvandrerbakgrunn fortsatt den målgruppen som er mest utfordrende å få rekruttert til deltakelse i de ulike idrettstilbudene. Idrettslagene nevner særlig kulturelle barrierer, der jentene både selv ønsker, og oppfordres av foreldrene, til å prioritere skole og plikter i hjemme framfor idrett.

Foreldrene kan føle utrygghet til å la jentene være ute relativt sent ute på kveldene. Det er utfordrende å nå ut med informasjon til jentene og foreldrene grunnet språk og det kan være lite forståelse for idretten, og dermed lite støtte hjemme. Foreldrene kan være skeptiske til at jenter og gutter trener sammen. Idrettslagene nevner også økonomi og religion som utfordringer. De kan tro at "kulturen ikke tillater deltakelse i idrett" og det kan være utfordringer i forbindelse med fasten, bekledning, overnatting og bluferdighet. Jentene kan mangle erfaring fra deltakelse tidligere, og at det da blir stor nivåforskjell sammenliknet med de jentene som har lengre erfaring. Det kan gi mangel på mestringsfølelse. Det er mangel på forbilder av andre jenter og venninner som kan gjøre at de ikke vil være med, og det er utfordrende å få tak i kvinnelige trenere som er gode forbilder.

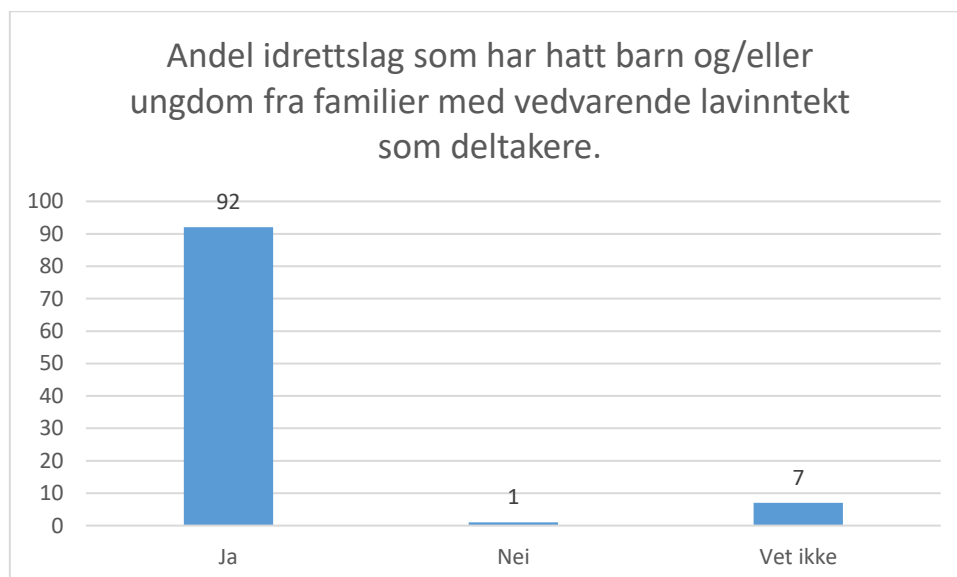
Det som ser ut til at en suksessfaktor for å nå denne målgruppen er å ha et godt jentemiljø i klubben og at jentene kan trene i egne grupper. Det må være trygge miljøer med fokus på det sosiale. Det bør være kvinnelige trenere/instruktører og forbilder med samme bakgrunn i idrettslaget. Jentene må ha medvirkning og medbestemmelse i innholdet og kjenne mestringsfølelse. Jentene har også større sannsynlighet for å delta der de blir dratt med av en venninne eller rekruttert av eldre rollemodeller. Noen jenter trenger særskilt tilrettelegging som klesplagg og garderobefasiliteter. Familiene må kunne stole på idrettslaget og trenerne, så informasjon til foreldrene er viktig.

Å ha åpne aktiviteter uten forpliktelse og betaling, lavterskelversjoner av idrettslagenes ordinære aktiviteter og kurs i en gitt periode, uten fokus på prestasjon fungerer for denne gruppen. Dans og svømming er idretter som fenger.

Utover dette er det de samme tiltakene og virkemidlene som fungerer overfor jentene som for de øvrige gruppene i målgruppene, se nedenfor.

Økonomiske støttetiltak

92 prosent av idrettslagene oppgir at de har hatt barn og/eller ungdom i husholdninger med vedvarende lavinntekt som deltakere. 7 prosent oppgir at de ikke vet.

Figur 5 viser andel idrettslag som har hatt barn og/eller ungdom fra familier med vedvarende lavinntekt som deltakere i idrettstilbudene. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 163 idrettslag har besvart dette spørsmålet.

Det er utfordrende å nå ut til målgruppen barn og ungdom fra familier med vedvarende lavinntekt. Det er skam- og tabubelagt å si at man ikke kan være med grunnet økonomi. Sitat fra et idrettslag: *I fjor hadde vi "gratis" for inntil 20 personer*

med lav betalingsevne, men det førte til ingen "søkte" om å få dette. Mest sannsynlig fordi idrettslag er for "tett" og de derfor ikke er komfortable med å innrømme de har lav betalingsevne.

Det hender at barna bare forsvinner fordi de ikke tør å si fra om den økonomiske barrieren. Det er heller ikke alltid lett for et idrettslag å vite hvem som trenger økonomisk hjelp, og dermed blir det utfordrende å nå ut med informasjon til aktuelle. Dersom deltakerne har vært med på et tiltak som er utenfor ordinære treningsgrupper, er det utfordrende å få dem med videre selv om idrettslagene legger til rette for lav betaling. Enten så blir treningsavgift, transport, turer, utstyr osv. for mye for foreldrene, eller så tror de at det blir for mye.

Å ha gratistilbud eller tilbud med lav egenandel er tiltak som hjelper for denne målgruppen. Eller hel eller delvis dekking av treningsavgift, kontingent, utstyr ol. I tillegg til gratis tilgang på utstyr.

De aller fleste tiltakene som idrettslagene har gjennomført har vært gratis for deltakerne eller hatt en liten egenandel eller treningsavgift. Om lag 1/3 av idrettslag som har hatt ukentlig aktiviteter har tatt inn en treningsavgift. Nær halvparten av idrettslagene har tatt inn medlemsavgift. Av idrettslagene som har mottatt 25 000 kroner eller mer, oppgir 80 prosent at de har gratis aktiviteter. 83 prosent oppgir at de har lav treningsavgift. 88 prosent oppgir at de har lav egenandel på enkeltarrangement. En liten egenbetaling kan gi en tilhørighetsfølelse og være forpliktende, og dermed virke inkluderende.

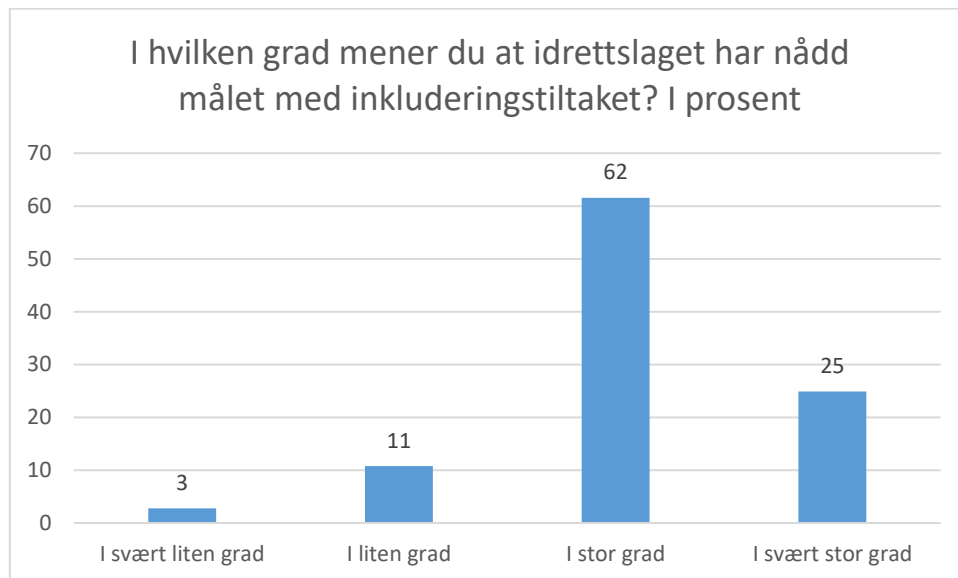
54 prosent av idrettslagene har brukt hele eller deler av tilskuddet til å dekke personlige utgifter som treningsavgift, medlemskontingent, utstyr, turnering, reise mm. for barn og ungdom. Av idrettslagene som har mottatt 25 000 kroner eller mer, har 76 prosent dekket slike utgifter.

I tillegg har, som nevnt ovenfor, 3 idrettsråd/idrettskretser gitt støtte for å dekke trenings- og medlemskontingent til over 900 enkeltpersoner i 60 idrettslag direkte eller via kommunen.

Støtte til enkeltpersoners deltakelse i fritidsaktiviteter har fått mer oppmerksomhet i det siste og er mye etterspurt. 47 prosent av idrettslagene som har mottatt 25 000 kroner eller mer har samarbeid med NAV eller andre som kan dekke hele eller deler av personlige utgifter. Dette er en liten økning fra 2019, noe NIF ser på som en «positiv utvikling».

Hvilken grad målgruppene nås gjennom de tiltakene som gjennomføres

I hovedsak har målet til idrettslagene vært å inkludere barn og ungdom med innvandrerbakgrunn og fra familier med lav betalingsevne til sine idrettstilbud, og å ha billige eller gratis tilbud slik at alle som vil kan delta på lik linje som andre. De aller fleste idrettslag rapporterer at de i stor grad har nådd målet sitt.

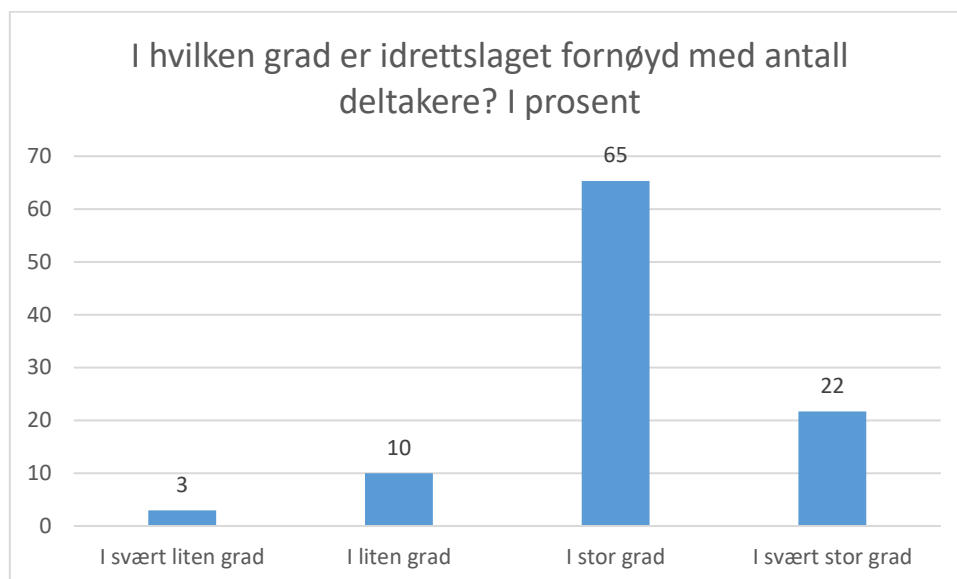

Figur 6 viser i hvor stor grad idrettslagene har nådd målet med inkluderingstiltakene sine. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 163 idrettslag har svart på vegne av 502 tiltak.

De aller fleste idrettslagene har i stor grad oppnådd målet med inkluderingstiltakene sine.

Idrettsråd/ idrettskretser oppgir at det er barn mellom 6 og 12 år som idrettslagene har best deltakelse av. Av disse er det igjen guttene som ser ut til å ha best deltakelse. Deretter er det best deltakelse blant gutter 13 til 19 år. Jenter mellom 13 og 19 år er vanskeligst å nå ut til.

Det er best deltakelse på ukentlige tilbud. Se vedlegget som viser oversikten over type idrettstilbud og antall deltakere i de ulike idrettstilbudene.

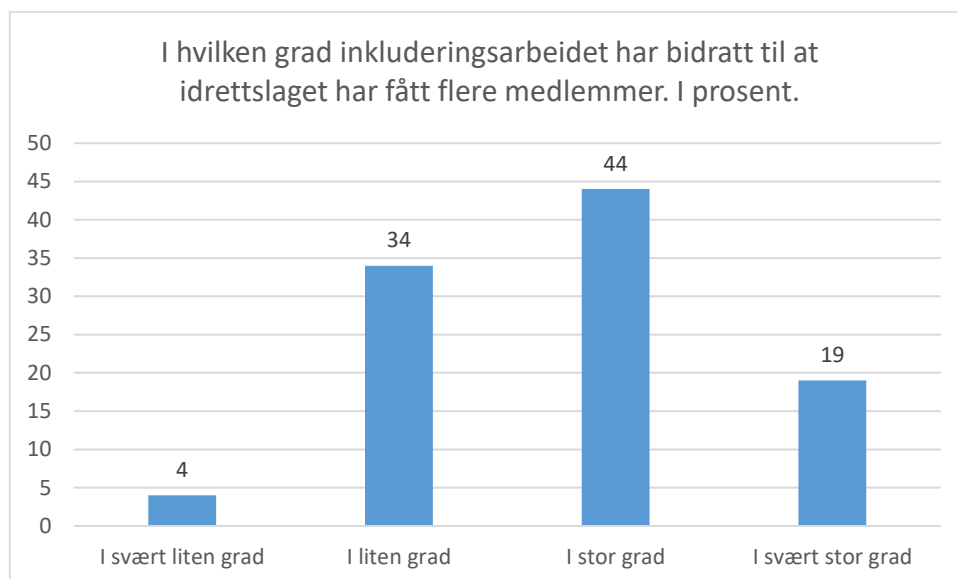
Figur 7 viser i hvilken grad idrettslagene er fornøyde med antall deltakere på idrettstilbudene sine. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 163 idrettslag har svart på vegne av 502 tiltak.

De fleste idrettslag er i stor grad fornøyd med antall deltakere på de ulike tilbudene sine.

Om tiltakene på sikt virker rekrutterende og medfører medlemsøkning i de involverte lagene

91 prosent av idrettslagene oppgir at de har fått noen i målgruppene til å delta over en lengre periode (ca. 6 måneder eller mer) i inkluderingstiltaket eller som følge av deltakelse i inkluderingstiltaket i løpet av 2020. Dette er en liten prosentvis økning siden 2019. (Kun idrettslag som har mottatt 25 000 kroner eller mer har svart på dette spørsmålet.) Dette mener NIF er et godt resultat.

De fleste av idrettslagene har oppgitt at inkluderingstiltaket har bidratt til at idrettslaget har fått flere medlemmer.

Figur 8 viser i hvilken grad inkluderingsarbeidet har bidratt til at idrettslaget har fått flere medlemmer. Kilde: NIFs undersøkelse til idrettslagene. 162 idrettslag har besvart spørsmålet.

156 idrettslag oppgir at over 5700 deltakere har blitt medlemmer i idrettslaget gjennom deltakelse eller som følge av deltakelse i inkluderingstiltaket løpet av 2020 (uavhengig av hvordan medlemmet har betalt kontingenten).

Dette viser at ordningen i stor grad bidrar til å rekruttere målgruppene inn i idretten.

Idrettsrådene/idrettskretsene oppgir at ukentlig idrettstilbud har mest betydning for deltakelse over en lengre periode. Deretter åpen hall. Ferietilbud/engangstilbud og kurs har ofte god deltakelse, men idrettslag som organiserer slike tiltak bør ha en plan for å rekruttere til ukentlig deltakelse.

Antallet medlemmer fra målgruppen som er innmeldt i NIFs medlemsystem, er ikke mulig å få fram, siden personopplysninger om landbakgrunn og økonomi ikke blir registrert.

Utfordringer

Det er mange utfordringer for å få rekruttere og ivareta en målgruppe som har liten deltakelse i idretten i utgangspunktet. Idrettslagene nevner økonomiske utfordringer og språklige/kulturelle utfordringer for å nå ut med informasjon til målgruppene. I 2020 var også koronasituasjonen nevnt som utfordrende. Videre kan det være utfordrende å oppnå godt samarbeid med andre aktører, og få til et godt foreldreengasjement. Det er de samme utfordringene som gjelder for både rekruttering og ivaretagelse av målgruppene. Utdypet forteller idrettslagene om følgende utfordringer:

- Å nå ut med informasjon til målgruppen pga. språkutfordringer, tilgjengelighet og tid overfor foreldre. Enkelte steder får ikke idrettslagene lov til å sende ut informasjon via skolene.
- Deltakerne har mangel på økonomi og utstyr for videre deltakelse i idrettslagene.
- Manglende oppfølging og involvering av foreldre.
- Samarbeid med andre organisasjoner, avdelinger i kommunen og Nav.
- Transport til trening og kamper.
- Å få forankret prosjektene i klubbstyre og utvalg. At det ikke er enkeltpersoner som må dra lasset alene.

Det er utfordrende å få målgruppene over i varig aktivitet. Økonomi er den største barrieren for å være med videre i idrettslaget. Det er også utfordrende å få kommunisert til foreldrene hvordan en overgang fra et gratistilbud til et vanlig tilbud kan skje.

Hvilke tiltak og virkemidler som fungerer overfor målgruppene

Informasjon til foreldre, økonomisk støtte, ingen/lav betaling, dialog, bruk av treningskontakt/aktivitetsguide, samarbeid med aktører som er i kontakt med målgruppen og forankring i idrettslaget er tiltak og virkemidler som nevnes mest som fungerer overfor målgruppene.

Utdypet, ser det ut til at følgende tiltak og virkemidler fungerer på rekruttering og ivaretagelse av målgruppene:

Om økonomi:

- Ha gratis eller lav egenandel for målgruppen.
- Ha billig utstyr eller utstyr til utlån.
- Å ha midler tilgjengelig for å støtte enkeltbarn med utgifter som medlemsavgift, treningsavgift og utstyr.
- Å ha tilpassede betalingsløsninger.

Om aktivitetene:

- Å ha trenere og ledere som har ekstra engasjement for å inkludere alle.
- Å ha aktivitet i nærheten av målgruppens bosted.
- Å la deltakerne prøve aktiviteten uten å måtte melde seg inn.
- Å tilby en aktivitet som er godt kjent for målgruppen.
- Å ha aktiviteter som er åpne for alle.
- Å ha lav terskel på aktivitetene.
- Å tilby ukentlig aktivitet i forskjellige idretter.
- Å ha tilbud i ferien.
- Å ha trenere, instruktører, dommere og andre forbilder med innvandrerbakgrunn. Det er særlig viktig med ungdommer og kvinner som forbilder.

- Gjøre små individuelle tilretteleggingstiltak for den enkelte.
- Å tilby idrettstilbud for foreldrene.

Om samarbeid og informasjon:

- Å kontakte målgruppen direkte.
- Å spre informasjon om tilbudet gjennom «jungeltelegrafene» og sosiale medier.
- Å ha tiltak i forbindelse med og gi informasjon via skolen, skolehelsetjenesten, SFO eller FAU. Skolen er særlig viktig.
- Å samarbeide kommunen (som helsestasjon, fritidsklubber, utekontakt, politi, kulturkontor, introduksjonssenter og barnevern)
- Å samarbeide med andre organisasjoner.
- Å skrive om idrettstilbudet på idrettslagets nettsider.
- Å skrive om idrettstilbudet i sosiale medier.
- Å engasjere innvandrerforeldre. Se under.
- Å ha en treningskontakt/miljøkontakt eller en aktivitetsguide som kan gi foreldrene informasjon, og støtte og tilrettelegge for målgruppen.
- Å dele ut informasjonsplakater og informasjonsbrosjyrer.

Om forankring og forutsigbarhet:

- Å ha forankring og involvering i styret.
- Å ha en inkluderingsansvarlig i styret.
- Å ha trenere og ledere som har ekstra engasjement for å inkludere alle.
- Å skrive om inkluderings tiltakene i årsrapporten til idrettslaget.
- Ha god forankring over år og faste kontaktpersoner over tid.
- Å ha tiltak som har vært iverksatt over flere år.

Om bistand fra overliggende ledd:

- Å få god faglig og økonomisk faglig støtte fra idrettsrådet/idrettskretsen.
- Å delta på idrettsrådets eller idrettskretsens møteplass om inkludering.
- Å få hjelp til å nå ut til målgruppene.

Dette er tiltak og virkemidler som NIF og forvaltningsenhetene bør anbefale idrettslag i det videre arbeidet. NIF anbefaler idrettslagene til å arbeide for at målgruppen blir inkludert i idrettslagenes ordinære aktiviteter og at tiltakene som organiseres er åpne for alle og med lav kostnad, slik at alle, uavhengig av betalingsevne eller bakgrunn kan delta.

Foreldreinvolvering

Å engasjere innvandrerforeldre som trenere, dommere og i styreverv eller annet frivillig virke er et viktig virkemiddel for å få med barna i idretten.

Det er liten deltakelse av tillitsvalgte med synlig minoritetsbakgrunn i idretten i dag (Kristiansen & Sonne, 2021: Idrettsglede for alle. Arbeid for mangfold og mot rasisme). Det er gledelig å se at idrettslagene i ordningen har nokså stor deltakelse og at flere jobber for å øke deltakelsen:

- Hele 135 av 162 idrettslag (82 prosent) oppgir at de har trenere eller dommere med innvandrerbakgrunn.
- Kun 61 av 162 idrettslag (38 prosent) oppgir at har styreleder og/eller styremedlem(mer) med innvandrerbakgrunn.
- 99 av 162 idrettslag (61 prosent) oppgir at de jobber aktivt for å rekruttere ungdom og voksne med innvandringsbakgrunn til trener- og lederkurs.
- 85 av 162 idrettslag (52 prosent) oppgir at de tilbyr idrettstilbud for foreldrene.
- 59 av 162 idrettslag (36 prosent) oppgir at de har dugnader der foreldrene kan ta med mat fra eget hjemland eller får bidra på egen måte.
- 94 av 162 idrettslag (58 prosent) oppgir at inkluderingstiltaket deres har i stor grad eller svært stor grad ført til at flere foreldre blir engasjerte.

Idrettslagene har også gjennomført andre tiltak/virkemidler som er nevnt i mindre grad. Disse tiltakene kan ha fungert godt og hatt en positiv effekt der de er innført. Men tiltakene er kanskje ikke godt nok kjent slik at omfanget ikke er så stort ennå, eller så er de ikke realistiske å gjennomføre for alle idrettslag.

- Å bruke nettstedet frivillig.no for å rekruttere frivillige til tiltaket.
- Å dele ut informasjonsheftet «Bli med», et informasjonshefte om idretten på ulike språk.
- Å gi informasjon via kirke, moské eller andre trossamfunn.
- Bruk av verktøyet «ALLEMED».
- Å oversette informasjon til forskjellige språk.
- Å ha egne klubbkvelder eller workshops om inkludering.
- Å gi informasjon via NAV.
- Å gi informasjon via innvandrerorganisasjoner.
- Å tilby transport.

NIF og forvaltningsenhetene bør derfor vurdere om dette er tiltak som kun bør anbefales til idrettslag som har ressurser til det, eller det må tilføres ekstra ressurser og informasjon for å kunne gjennomføre det. Dette er hovedsakelig tiltak som er initiert sentralt med den hensikt å hjelpe idrettslagene med rekrutteringen, involveringen og forankringen. At det er lite brukt kan enten tyde på at tiltakene ikke har eksistert i tilstrekkelig tid slik at de er godt nok kjent ennå. Det kan også tyde på at arbeidet med målgruppen heller må tilpasses lokalt, hvor dialog og samarbeid mellom lokale aktører er det viktigste. NIF har respekt for at lokalleddene vet best hvilke tiltak som fungerer og hvilke kontakter som bør opprettes for å nå målgruppen.

NIFs inkluderingsarbeid

I tillegg til ordningen Inkludering i idrettslag jobber NIF kontinuerlig for å øke mangfoldet i norsk idrett gjennom kartlegging, kampanjer, samarbeid, informasjon og rådgiving.

På NIFs ledermøte i juni 2020 ble det vedtatt en resolusjon om rasisme og diskriminering i organisasjonen, som har iverksatt et omfattende arbeid mot dette. Det har blant annet blitt utarbeidet en veileder, som skal gjøre det lettere å rapportere, håndtere og reagere på rasisme og diskriminering i idretten. I tillegg lanserte NIF i januar 2021 en rapport om "Idrettsglede for alle. Arbeid for mangfold og mot rasisme", som er basert på en kartlegging av status samtlige særforbund. Rapporten peker blant annet på at norsk idrett i veldig liten grad speiler mangfoldet i samfunnet blant tillitsvalgte.

NIF har signert Fritidserklæringen, og jobber aktivt med de andre erklæringspartnerne for å følge opp erklæringen. Dette innebærer tett dialog med Bufdir som har ansvar for å koordinere oppfølging av erklæringen.

NIF følger Regjeringens arbeid med etablering av et nasjonalt fritidskort, og deltar i utviklingsarbeidet for at fritidskortet best mulig skal kunne ivareta Fritidserklæringen. NIF har jevnlig møter med idrettsrådene og idrettskretsene i kommunene i pilotordningen, og jobber med å utvikle en «idrettens aktivitetskonto», en teknisk betalingsløsning som sikrer sikker betaling.

NIF har i flere år samarbeidet med organisasjonene i «Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap blant barn og unge» (NDFU), som står bak verktøyet ALLEMED. NIF sitter i styringsgruppen til NDFU, og gir jevnlig innspill til utviklingen. NIF oppfordrer alle organisasjonsledd til å gjennomføre verktøyet.

Videre har NIF en samarbeidsavtale med BUA for å bidra til etablering av utstyrsordninger rundt om i landet.

NIF følger opp tiltakene som er nevnt i rapporten Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse – kostnader og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten, som utkom våren 2020. Dette innebærer blant annet å utfordre særforbund til å kartlegge situasjonen i egen idrett/grener og eventuelt igangsette konkrete tiltak for å redusere økonomiske barrierer for deltagelse. Dette arbeidet er ett av kriteriene for å få tildelt midler gjennom post 3.

NIF jobber også med å få ut budskapet om at idrettsorganisasjonen må jobbe for å senke kostnadene ved å delta, og å forsøke med intern omfordeling og løsninger internt i idrettslagene for å få dekket utgifter til enkeltmedlemmer. NIF mener at hver kommune bør ha en kontaktperson som idrettslaget kan ta kontakt med og at kommunene bør ha små summer som kan dekke treningsavgifter for enkeltbarn dersom intern omfordeling i idrettslaget ikke strekker til.

NIF er søkerorganisasjon til Stiftelsen Dam og mottar midler to ganger i året til inkluderingsprosjekter i regi av idrettslag, særforbund og idrettskretser. NIF har mottatt midler ved hver tildeling siden oppstarten i 1997. I 2020 mottok NIF midler fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Midlene ble benyttet til å videreutvikle oppstarten av tiltaket

Aktivitetsguide i to idrettsråd og til å støtte et forskningsprosjekt om inkludering ved Norges Idrettshøgskole.

Midler tilgjengelig i IMDi, Bufdir og andre som er relevante for målgruppen formidles til organisasjonen. NIF har god dialog med IMDi om videre støtte til Aktivitetsguide.

NIF har jevnlig oppdatert nettsiden som omfatter både inkludering av mennesker med innvandrerbakgrunn og økonomi som barriere. Her er det samlet kunnskap og verktøy som kan inspirere alle idrettens organisasjonsledd til å jobbe med inkludering.

Det er viktig for NIF å formidle kunnskap og holdninger internt i organisasjonen slik at alle ledd kommuniserer det samme ovenfor sine lokale samarbeidspartner. NIF vil arbeide videre for å få flere ungdom og voksne med innvandringsbakgrunn som trenere, ledere og dommere, med særlig fokus på rekruttering av kvinner. Det blir viktig å ta opp inkludering og rekruttering som tema i ordinære klubb utviklingstiltak, og det blir viktig å fortsette arbeidet med å redusere økonomiske barrierer generelt i idretten.

Avrundning og videre arbeid

Støtten gjennom inkludering i idrettslag gjør at idrettsråd, idrettskretser og idrettslag kan opprettholde eller starte opp inkluderende idrettstilbud/tiltak som gir barn og ungdom mulighet for gode opplevelser og tilhørighetsfølelse til et godt miljø. Midlene bidrar også til å dekke utgifter til noen av deltakerne slik at de kan delta i ordinære tilbud. I tillegg til å bidra til at flere blir medlemmer, oppgir de fleste idrettslag at idrettslagets omdømme forbedres, at kriminalitet forebygges, at lokalmiljøet bedres og at de får flere foreldre til å bli engasjerte. Inkludering i idrettslag gir derfor positive ringvirkninger for samfunnet for øvrig.

Idrettslagene når målgruppene, men det må et kontinuerlig arbeid til for å rekruttere nye deltakere og ivareta eksisterende. Idrettslagene er i stor grad fornøyde med oppfølgingen fra idrettsrådene/ idrettskretsene. De understreker behovet for videre økonomisk bistand, oppfølging og faglig rådgivning fra overordnede ledd for å lykkes med dette arbeidet.

NIF er takknemlig for støtten KUD gir til Inkludering i idrettslag og den gode dialogen vi har hatt i løpet av 2020. NIF ser frem videre dialog med KUD og forvaltningsenhetene for å ta tak i tiltak som nevnes i evalueringsrapporten fra Ideas2evidence.

Med vennlig hilsen

Anja R. Veum

Anja Rynning Veum
Breiddidrettssjef

Line Hurrød

Line Hurrød
Forvaltningsrådgiver

Vedlegg:

- Oversikt over type idrettstilbud og antall deltakere i de ulike idrettstilbudene
- Regnskapsrapport for NIF sentralt og fordeling til idrettsråd og idrettskretser
- Revisjonsberetning for NIF sentralt
- Regional regnskapsrapport